

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

Aquest número, 10 céntims de pesseta per tot Espanya

Fora d' Espanya fixarán lo preu los CORRESPONSALS.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, núm. 20, botiga, BARCELONA

PREU DE SUSCRICIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pes setas 1'50.—Cuba y Puerto-Rico, 2.—Estranger, 2'50.

CÁNOVAS Y SAGASTA.

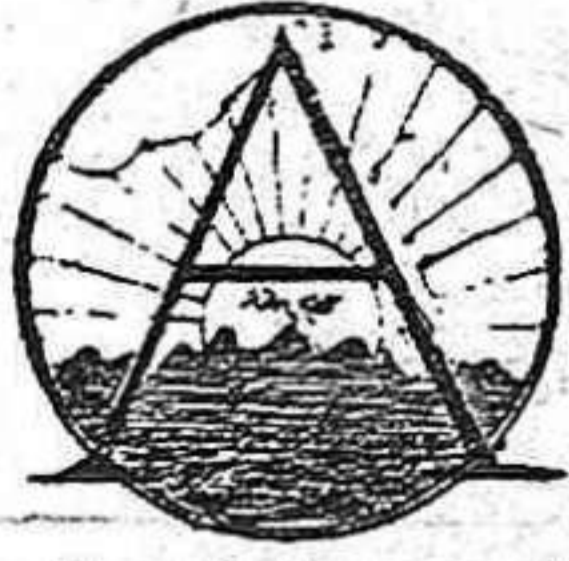
Don Práxedes:—¡Ep, mestre, tot aixó es mèu!
 Don Antón:—¡Perque ho deixéu sol! Veus aquí lo que resulta de nadar y no guardar la roba.

EN WEYLER Á FILIPINAS.

¡A L' AYGUA!

RRIBA l' istiu ab los seus bulls irresistibles: lo sol caldeja l' atmosfera, l' ayre xafogós que l' home respira li recrema 'ls pulmóns, y en lloch de prestarli vida y benestar li ocasiona deixament y cansanci. S' obran los poros de la pell, com si fossen aixetas, y 'l suhor regalima cos

avall... ¡Quina pesadés! ¡Quina nyonya! ¡Quinas ganas de ajassarse y deixar la bola del mon que rodi!...

En aquesta estació del any es quan se experimenta ab major forsa l' anhel de deixarho tot y de anarse'n á gaudir en algún siti privilegiat de aquells que 'ls ayres frescos acarician y que las ayguas cristalinas endolceixen y regalan.

L' istiu de la ciutat populosa, en las montanyas altas y en las valls elevadas sol convertirse en una agradable primavera.

Sobre tot si 'l que se n' hi va lliure de afany y de cuidados pot entregarse sense preocupacions ni malsde-cap á la trilogia que sintetisa la vida del burgés: menjar, beure y no fer res.

Pero en cambi, per cada un dels que distrutan ¡quants y quants centenars y fins quants milers de infelissos, no s' troban fermats estretament al banch de la galera, remant ab dalé, pera afanyar lo tros de pá de cada día, regat ab lo suhor del seu front!...

La vida es aixís. Per cada home ditxós, mil desgraciats. Y encare sort si tots los que desitjan treballar troban feyna en que ocupar-se! Y felissos encare aquells que 'l suhor no 'l llenzan esterilment, podentlo aplicar á la fecundació de una tarea útil y profitosa!...

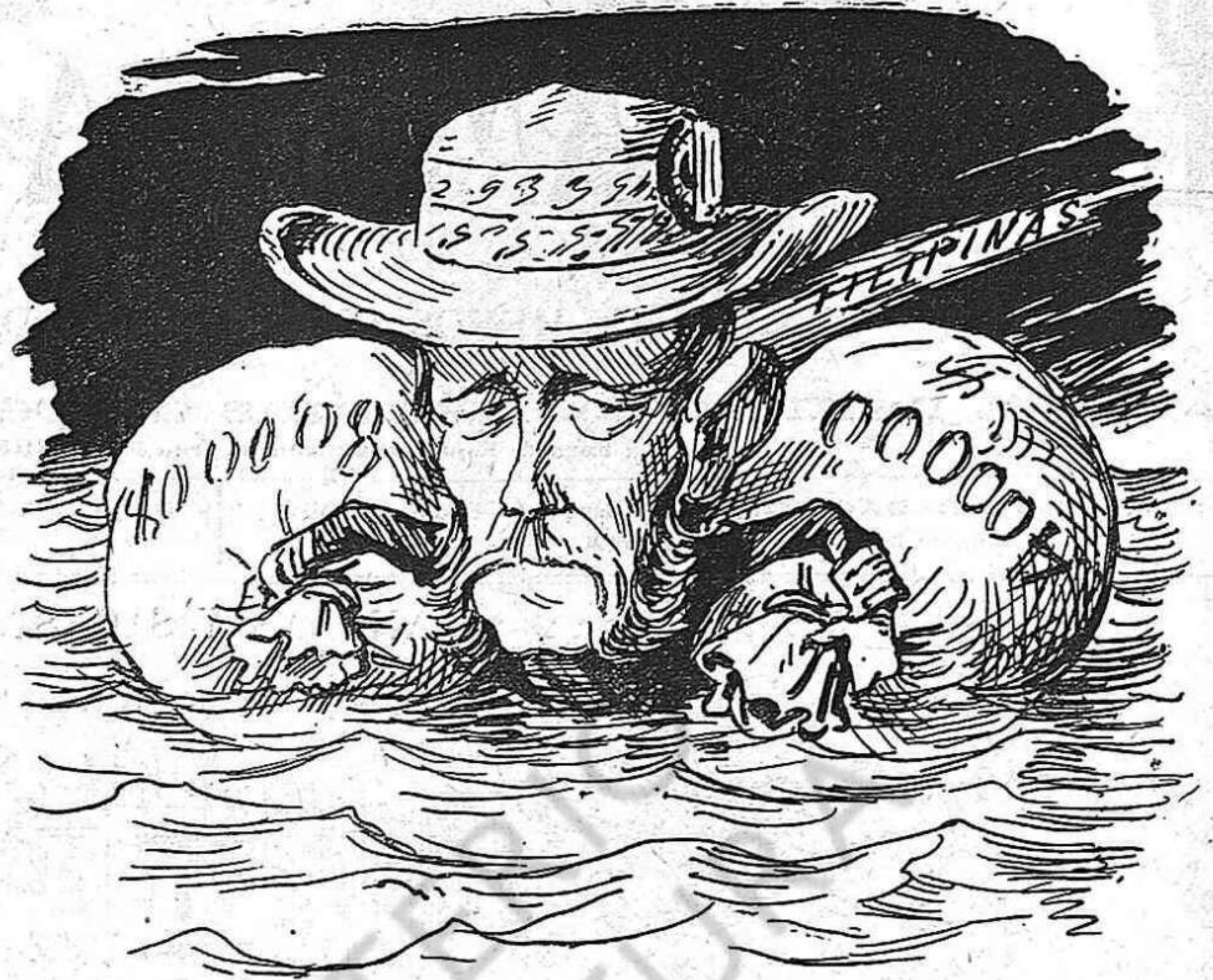
Lo bon treballador se recrea en la seva obra, y diu: —Mentres puga guanyarme la vida y donar pá als de casa, no coneix calor ni fret. Treballant, lo fret me passa: y á l' istiu, no trobo fresca més regalada que las abressadas y 'ls petóns dels meus fillets.

Generalment, los qu' en la temporada d' istiu donan més vida y major animació als establiments balnearis y á las platjas consagradas per la moda, son los homes polítichs... s' entén: los homes polítichs dels partits qu' están al candelero.

Respecte als cayguts, finits los primers anys de la seva desgracia, dat que alguns hajan lograt reunir algunas economias, los cayguts de temps generalment dejunan, y dejunan de tot: de pressupost y d' ayguas.

En cambi, 'ls que manan surten cada istiu á corrioladas de la vila del Os, acompanyats de sas familias, rodejats de grans equipatjes, disposats á lluhir 'l garbo y á fer ostentació de la seva vanitat... y de alguna cosa més.

Examinéu la quantia dels sous que segons la llei dis-

Ell vinga perdre batallas y arreplegar lo que troba: aquest mestre sab nadar y guardarse bé la roba.

frutan, y 'us quedaréu assombrats de que unas assignacions tan limitadas, pujan donar per tant.

Y desseguida no podréu menos de preguntar: —Pero, Senyor, si guanyant tan poch gastan en tal excés ¿de ahont han de sortir aquestas missas?

De ahont volen que surtin! De las entranyas dels contribuyents. La desorganización administrativa, las irregularitats que han adquirit ja á Espanya una existencia normal, la compra-venta dels favors que han vingut á substituir á la justicia en la resolució dels assumptos que als governats afectan, tot aixó son minas, que explotadas sense conciencia, donan per tot, y permeten als que las explotan la gran vida.

De aquesta manera, lo sou passa á ser la petita propina dels cárrechs públichs. La mota principal raja de fonts ocultes.

Al veure 'ls marxar al istiu, satisfets y alegres camí de las estacions termals, es del cas dirlos:

—Anéu y banyeu-vos si aixís vos plau, encare que per vosaltres tots los banys y totas las ablucions han de ser completament inútils. Ab las mans brutas marxéu, y ab las mateixas mans brutas tornaréu dels balnearis.

***

Los ministeris quedan desocupats, las oficinas desiertas: la vida oficial se desencaixa y 's paralisa, á pesar de lo qual tot marxa.

Lo que succeeix al istiu ve á demostrar prácticament qu' Espanya pot prescindir molt bé de ministres y alís empleats, tota vegada que únicament los de última fila, los de 6,000 rals per avall, que son los que no 's poden moure, quedan encarregats de tot lo servey, y aquest no es més dolent al istiu que durant lo restó del any.

La botiga de l' administració pública queda confiada als aprenents, y á pesar de tot la botiga marxa com de costum.

Suposém per un instant que tot l' any es istiu, y quedarà patentisada la inutilitat dels alts empleos, que son los que absorbeixen lo such més sustanciós del pressupost y 'ls que tomentan en major escala las irregularitats y 'ls desordres administratius.

Perque 'l pendre banys ó 'l beure ayguas minerals no ha constituït avants, ni constituïx avuy, ni constituïrà may lo compliment de una funció administrativa.

A un alt funcionari que 's menja tres sous, sense con-

QUADRO D' ISTIU.

MOSSÉN JAUME.

AJA, era inútil! Ab aquella calor y ab tanta sequedat 'ls gossos no trobaven cap rastre, y aburrits com nosaltres mateixos, més ganas tenian de jeure que d' altra cosa.

En Ricardo y jo 'ns aturavam á cada ombra, y tantost 'ns treyam la petaca per caragolarhi un cigarro, quan ja compareixian los gossos afadigats y tramirantnos ab tristesa, com si volguessin dir: —Quins cassadors més brúts!

—Més valdria—va dir en Ricardo—arribarnos fins á la rectoria y ferla petar un rato ab mossén Jaume. Al menos allí reposaríam y 'ns atiparíam d' aygua fresca; aixó sense contar que té una retafia dolça com la mel.

—D' aygua no 't diré que no 'ns 'n convidi, pero ja te asseguro que la retafia no 'ns farà mal... ¿No sabs que no convida may á ningú? De tots modos, al menos no sentirém aquesta cantadissa de cigalas, que encare fan venir més galvana. Aném.

Mossén Jaume, rector de un esbart de casas mal arregladas á una y altra banda de una rierota, era un capellá mitj salvatge. Alt com un pí, sech, escardalench, mal carat y avaro; no més se 'l veyia somriure quan algún feligrés li feya algún regalet de vianda ó se li deya que no hi havia més gent de bé que 'ls carlins, donchs ell se creya que Cristo havia sigut un home com en Savalls.

Per Carlos chapa hauria suferit lo martiri, y encare avuy se parla per aquella comarca de las prédicas que feya durant la guerra incivil última, pintant la vida hermosa y regalada que tindrian los carlins al cel y las penas y torments que sufrirían los liberalots en un recó d' infern.

Sempre esperava 'l triunfo de la santa causa—qu' ell deya—y no comprenia com la cosa anava tan poch á poch.

Tot xano, xano, varem arribar á la rectoria, y com la porta d' entrada estava no més ajustada. 'ls gossos s' hi varen ficar sense gayres cumpliments. Tot just en Ricardo cridava—Ave María—que ja 'ls gossos sortian esbarats altra vegada, un ab un guimbarro de pá á la boca, l' altre llepantse 'ls morros y 'l pobre Liro, que per massa bó sempre li tocava 'l rebre, va compareixer ab una cama arronsada, fent uns grinyols que aixordavan.

¡Bè prou se coneixia que per allí dintre se hi repartían garrotadas!

Lo rector en persona, ab un bastonot á la mà, va sortir á rébrens, y més atenció parava ab los gossos, que tornavan á entrar darrera nostre, pegant cada llambregada capás d' encendre un misto, que ab nosaltres, que tot pujant la escala li explicavam com cassant per aquells rostos en compte de conills havíam trobat una set que 'ns arbolava.

Mentre 'ns assentavam, ell va cridar: —¡Mariagna, treu un cantí d' aygua de la cisterna!

Y al cap de una estoneta, la majordona, qu' era una dona com un ratolí, va compareixer ab un cantí de aram abonyegat pero lluent, encare moll, que deixá sobre la taula.

Al veure aquells preparatius, en Ricardo 'm va guaytar fent una magarrufa, pero posantse serio tot seguit, va dir al rector que anava passejantse sala amunt y sala avall:

—¿Vol dir que no 'ns farà mal l' aygua estant tan suhats?

—¿Qué se jo!... Com deya que teniau tanta set.. Si us ha de fer mal no 'n bebéu...

—Home, home, mossén Jaume, sembla que está molt capficat: jo 'm creya trobarlo alegre, decidit, content...

—¿Alegre?

—Sí, senyor, sí; alegre y á punt de...

—¿A punt de qué?—va fer casi ab un regany.

—Vaja, vamos, no fassi tant lo desentés; ja sab que jo quan convé també...

Llavoras mossén Jaume 's va acostar al meu amich y ab

los ulls brillants, ab interés, casi ab frenesí, ab veu baixa —¿Que hi ha alguna novetat?—va preguntar:

—¿Encare m' ho farà creure que no ho sab!...

—No sé res, home. no sé res. ¿No veus que aquí no hi arriba cap noticia?... Digas, digas, ¿qué hi ha de nou?

—Que tot está arreglat y que la senmana vinent D. Carlos entrarà á Madrid...

Al sentir aixó mossén Jaume, 's girá tot rodó y vessantli la ditxa pels ulls, radiant, desfigurat, ab un crit que va fer tremolar 'ls escudellés y va deixondir als gossos estarniats sa y enllá creyentse que se las havia ab ellis.

—¡Mariagna—va dir—porta 'ls borregos y la ratafia!—y acostant una cadira y tot fregantse las mans, ¡sempre ho deya jo que arribaria la nostra!—va fer.

Y llavoras, pelant atmetllas y sucant borregos, en Ricardo va comensar á explicar com lo rus y l' alemany havían fet aliansa ab D. Carlos, 'l qual dintre de pochos días entraria triunfant á Madrid, al frente de un exercit formidable. Los liberals—anava dihent tot serio—serán exterminats sense compassió y tots sos bens passarán al clero, ab lo qual dintre de un any Espanya será com una bassa d' oli.

Lo rector anava mesurant gotets de retafia, escoltant la relació entusiasmata; en Ricardo se afanyava á menjar y beure, veient com mossén Jaume s' empassava aquellas bolas, y jo, per dissimular la barra de l' un y las tragaderas de l' altre, també anava fent forat en lo contingut del plat y de l' ampolla.

Quan al cap de mitja hora 'ns varem despedir, mossén Jaume, entre la emoció y la retafia, ploriquejava, y estich segur que encare que hagués vist que 'ls gossos esbutifarravan á la majordona, no 'ls hauria maltractat.

Al ser un tros enllá, en Ricardo, rihent com un boig, va dirme:

—¿Qué te 'n sembla de la retafia de mossén Jaume?

—Bona, noy, bona—vaig contestar.

QUIM ARTIGAYRE.

LA DIDA Y 'L DIDOT D' ESPANYA.

—¿Qué tal? ¿cómo marcha aixó, Arseni?
 —¿li proba bé aquest istiu?
 —¡Perfectament! Cobro, fumo...
 y res, vaig fent la viu viu.

tar las gangas, un amich seu de confiansa li va pregun-
 tar un dia:
 —¿Estás malalt, per ventura, que te 'n vajas á pendre
 ayguas?
 —Al contrari, tinch una salut de ferro.
 —¿Y donchs, per qué te n' hi vas?
 —Per agafar gana.

La majoria de la burocracia segueix aquesta norma:
 tots hi van per agafar gana.
 No obstant se contan algunas malalties caracteristicas
 de la gent política en actiu servey.
 Hi ha orador, sense més fortuna que la llengua, que
 té pessigollas al coll, la veu se li apaga, y preocupantse
 de la trista sort que li espera, corre presurós á pendre
 inhalacions, per salvarse de la ruina. Que 's quedés mut
 en sech, res hi perdria la nació; pero ell, en cambi, pas-
 saria grans apuros, y de aquí l' afany que demostra en
 recobrar lo domini de las sévas facultats vocals.
 Tal altre, corcat per l' ambició, ha sentit hipertrofiar-
 seli l' fetje, á copia de decepcions y de disgustos. Men-
 jant com á un, volia menjar com á deu y en aquesta si-
 tuació, calculin si n' haurá destilat de bilis. Si era oficial
 segon, volia ser oficial primer; si era oficial primer, an-
 siava ser jefe de negociat; sent jefe de negociat, aspira-
 va á una subsecretaria; subsecretari, calava 'ls ulls al
 ministeri. Lo fetje se li ha ressentit de mala manera, y
 ara 's troba que per apagar lo foc que 'l consum, ne-
 cessita absorbir una gran dossis d' ayguas alcalinas. Lo
 fetje se li calmará; pero no l' ambició que 'l devora...
 Aquesta no 's cura sino fins que al que la sufreix li cau
 per sobre la tremenda cessantia.
 Los més dels nostres polítichs pateixen del estómach.
 A copia de rosegat turró, l' ventrell se 'ls vicia. La cos-
 tùm de la dolsor los produheix cor-agre. Y es que l' es-
 tómach es la entranya que més directament se relaciona
 ab la política imperant. ¡Si no existis lo ventrell, quants
 y quants pecats, quantas y quantas defeccions no s' evi-
 tarian! L' estómach es lo que la caldera á la locomotora,
 sols que á la majoria de nostres homes polítichs, l' ex-
 cés de vapor los fa descarrilar.

Las instituciones prenen banys de mar.
 Y per no ser menos, molts dels que al amparo d' ellas
 viuhén y prosperan, se tiran de cap á l' aygua, sense
 qu' estiga probat que necessitan los banys d' oleatje.
 Un ministre ab tapa-rabos se disposava á pendre 'l
 bany.
 —Pósat carabassas—va dirli la séva senyora—que no
 tingas una desgracia.
 —¡May de la vida!—va respondre 'l ministre.—Ni ca-
 rabassas, ni salva-vidas, ni res. Tot ministre avuy dia
 ha de fer veure á cada punt que sab nadar y guardar
 la roba.

Un que contemplava 'l neguit de l' esposa, mentres lo
 seu marit, dintre de l' aygua feya la planxa, li deya:
 —Estigui ben tranquila, senyora: ¿que no sab que
 aquí á Espanya no es possible que cap ministre se 'n
 vaja á fons?
 Y apart ategia:
 —Los caps de suro sempre suran.

Espanya empobrida, aniquilada, miserable, débil y
 perdida contempla sense enveja y sense queixarse las
 estiuencas expansions dels qu' están cridats á regirla
 y governarla.
 Després de tot, ella també 's banya... y no ab aygua
 de rosas.
 Espanya avuy com avuy es una nació á l' aygua.
 Y si no diu res, la pobra, es perque no pot. Té l' ay-
 gua al coll, y ab lo més petit moviment que fes s' ofe-
 garia.

P. K.

AGOST.

SONET.

Sent un mes de calor, molt poch m' extranya
 que las sanchs als cervells fassin bullida
 ni que explotin tampoch; ni que assegurida
 vinga de la explosió, forta maranya.
 No m' extranya tampoch, y menys á Espanya,
 que la esquena de suhó portém humida
 los que á falta de rals passém la vida
 al treball, mantenint á qui l' escanya.
 No m' extranyo de res, ni 'ls trabucayres
 m' han causat extranyesa, vos ho juro,
 ni tampoch certs periódichs dels xerrayres
 que han xerrat que 'ls bolsistas...
 Bè, m' aturo.
 Lo que sí se 'm fa extrany y molt m' engresca
 es que 's prengan aixó tant á la fresca.

DOMINGO BARTINA.

PRENENT LAS AYGUAS.

MICH mèu: Espero que cumplint
 lo que 'm vas prometre, puja-
 rás á passar un parell de dias
 al mèu costat. Perque 't ser-
 veixi de recort, t' envió la pre-
 sent, en la creencia de que en
 lloch de agafar la ploma per
 contestarme, agafarás lo bastó
 o 'l parayguas—segons lo temps
 que fassi—y t' encaminarás á la estació desseguida.
 «Aquesta es la única y millor resposta que espera 'l teu
 amich
 Fernando.»

—Tè rabò—vaig dirme jo al acabar de
 llegir la carta:—li vaig prometre pujarhi
 per dos ó tres dias y es qüestió de cum-
 plir la paraula. encare qu' ell, tocant á
 aixó de cumplir lo que promet...

En Fernando, apart de las sévas bonas
 qualitats, es diputat de la majoria, d'
 aquells que dihen sí ó no segons las
 conveniencias de 'n Cénovas. Aixó sol
 dona una idea de lo que serán las sévas
 conviccions y la séva formalitat.

Desde principis d' istiu 'es á Castell-
 franch á pendre las ayguas. Tinch entés
 que 'l lloch es bonich y pintoresch. ¿Per
 qué no haig d' anarhi? Fet y fet, dos
 dias de bona vida son dignes de ser
 aprofitats.

Agafó 'l tren, seguint las indicacions
 de 'n Fernando, arribo á la estació de
 parada. m' entero dél camí de Castell-
 franch y després de haver anat en carril
 cotxe y burro. m trobo á la porta del
 famós establiment de las ayguas.

—Permeti—dich á un fulano que seu
 á la porta y que pel seu aspecte sembla
 ser alguna cosa de la fonda:—don Fer-
 nando... ¿no viu aquí?

—¡Don Fernando!—fa l' home, mi-
 rantme ab molt més respecte:—¡ja ho
 crech que viu aquí! Hi está prenent las
 ayguas desde 'l comensament de la tem-
 porada. ¿Es amich seu vosté?

—Sí, senyor, una miqueta. ¿Es á la
 casa ara ó ha sortit?

—No, senyor, es aquí: vingui, que l'
 acompanyaré.—

Pujém dotze ó catorze esglahons y 'l
 fondista 'm diu en veu baixa:

—No fem massa soroll, que aquests
 quartos están casi tots ocupats per per-
 sonatges polítichs, com don Fernando,
 que venen á reposar de las sévas fatigas
 parlamentarias y administrativas.

—¿Que vol dir que aquí treballan?
 —¡Qué sè jo! ¡Com vevedegas los veig
 tots serios y preocupats, lo cap entre las
 mans y 'ls colzers sobre la taula. !

En tot aixó arribém davant del quar-
 to del mèu amich: dono un copet á la
 porta y crido:

—¿Se pot entrar?

—¡Endavant!

—Bonas tardes.

—¡Hola! Aixís, aixís m' agradas: no

pots pensar la satisfacció que la tèva vinguda 'm propor-
 ciona. Joseph... porteu una ampolla de malvasia: s' ha de
 festejar dignament aquesta arribada.

—Ns assentém y en Fernando comensa á ferme l' elogi
 del ví de la terra.

—La malvasia que 'ns portarán es bona, pero per mí no
 hi ha res tan sa y regenerador com lo vinet que 's cull per
 aquestas timbas.

Apareix lo fondista ab l' ampolla demanada.
 —Joseph—li diu en Fernando:—porteu ara una botella
 de ví del país ¿sabeu?

—Prou; aquell que á vosté li agrada tant, que diu que
 quan siga ministre 'l declarará de text...

—¡Just! L' hem de fer probar á aquest senyor.
 Tasto la malvasia, tasto 'l ví de la terra, dich per cum-
 pliment que l' un es més bo que l' altre y que l' altre es
 millor que l' un, y al fi exclamo:

—Pero bé, ensenyam tot aixó que diu qu' es tan admi-
 rable: las ruinas del castell, la cova del llop, lo salt dels
 Boixos... tots los sitis pintorescos d' aquesta montanya.

—Fillet—diu en Fernando:—sí vols que 't diga la veri-
 tat, casi no n' hi vist res de tot aixó.

—No importa; entre 'ls dos ho buscarem: aném, ara
 que 'l sol no pica gayre, aném á corra per aquí. L' ayre
 saturat de las emanacions dels pins es molt saludable.

Caminém dos ó trescents passos y en Fernando 's de-
 tura.

—¿Veus?—m diu—veus aquells parrals que hi ha al
 peu d' aquella casa? Pues son uns moscatells dels quals se
 'n treu un ví que... ya, ya... Vina; jo ja m' hi fet conegut
 del pagés.

Entrém en la masia, ahont en Fernando sembla tenir va-
 ra alta. Tothom lo saluda, fentli deu mil cortesias.

—¡Hola!—diu lo diputat:—veyám si 'ns trayéu una...
 —No parli més: ¡vol dir una ampolla de moscatell?

—¡Si sou tan amable!...

—¿Vol callar? Ja sab que cada tarde quan vèli tinch á
 punt.

Després de tastar lo famós moscatell torném á prosse-
 guir lo camí interromput.
 —Escolta—dich de repent al mèu amich:—¿ahont es la
 font?

—¿Quina?—fa ell, verdaderament sorprés.

—La de las ayguas, lo manantial...

—Home, crech qu' es per aquí al darrera, pero á punt
 fixo no ho sé.

—Es dir que no hi vas may?

—Ni una sola vegada.

Al arribar aquí, no m puch aguantar lo riure.

—Donchs no diguis que á Castellfranch hi hajas vingut
 á pendre las ayguas.

—Y pues ¿qué?

—Per enrahonar ab propietat digas que hi has vingut á
 pendre 'ls vins.

A. MARCH.

BANYS.

Del primer pis fins al últim,
 uns per 'quí, 'ls altres per 'llá,

tots los vehíns de la casa
están avuy prenent banys.

I
Los del primé uns senyors d'upa
que tenen qui sab los rais
y cobran la cessantia
de quan ell va sé empleat
en no sé quin ministeri.
fa un quan temps varen marxar
ab lo criat y la cambra
dugas colorras y un gat.
y ara diu que son á Fransa,
ó á Inglaterra ó més enllá,
y allí, en pintoresca platja,
voltats de comoditats,
sense pensá en las engúnias
que representa 'l demá,
revolcanse en l' abundancia,
prenen banys.

II
Los vehíns del pis de sobre
son un senyor molt com cal
y una senyora molt guapa;
segons se diu pèl vehinat,
viuhen de las sévas rendas
y no sé la passan mal.
Lo cert es que fa dos mesos,
en un cotxe ab dos caballs
l' afortunat matrimoni
un dematí va marxar
al carril de Zaragoza,
y segons ha resultat
avuy son en aquell poble
que 'n diuhen San Sebastian,
ahont diu que en pau y ditxa
prenen banys.

III
Al ters pis son gent alegre
ell es corredor de grans,
devesdas va á la bolsa
y sembla molt avispat.
Ab tot, per seguir la moda,
la senyora 'l va engrescar,
y després de tirar càlculs
van compré un mundo molt gran,
y casi de cop y volta
van decidirse á marxar.
Ara s' estan á Caldetas,
hont diu que tenen llogat
un quartel en una fonda,
y allí, ribent y saltant,
quan lo sol daura l' arena,
prenen banys.

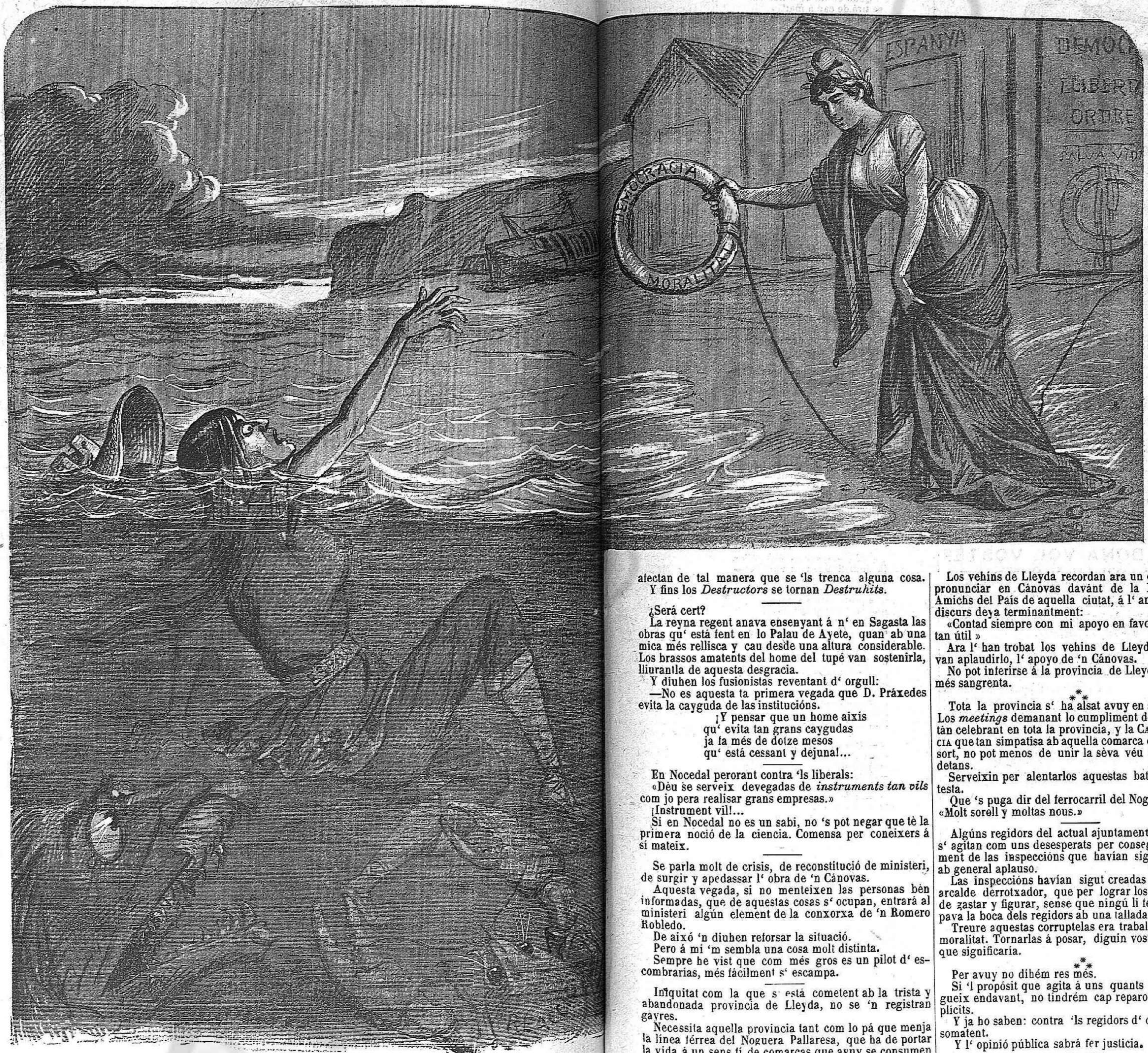
IV
Los del quart pis no's enredan
en gastos exagerats
que arruinan las familias
y las fan aná á captar.
Res d' aixó; dia per altre,
si 'l temps está ben sentat,
s' ajunta tota la colla
marit, muller, dos noys grans
y una noya petiteta,
s' encaminan cap á mar,
suprimint tranvia y cotxe
y ab la roba sota 'l bras,
llogan un quarto económic
al Neptuno ú Orientals,
y ab tota la santa calma
prenen banys.

V
Al quint pis, es dí, á las golfas,
en un quarto atrocinat,
s' hi recull un matrimoni
carregat de mal-de caps.
Ell treballa á la Marítima
ella al vapor de can Blanch.
—Y donchs, Félis!—li preguntan:
—¿que no us aneu á banyar?
—Vaya!—respón lo bon home:
—jo tots las dias ho faig,
més de dotze hores seguidas,
y ella crech que fa altre tant.
—¿S'í?—ahont hi aneu?—A la feyna:
—nos fem tal tip de suhar,
que sense tenirne ganas
preném banys!

Del primer pis fins al últim,
uns per forsa, altres de grat,
tots los vehíns de la casa
están avuy prenent banys

C. Gwá.

ESpanya A AYgua.

afectan de tal manera que se 'ls trenca alguna cosa.
Y fins los Destructors se tornan Destructuhs.

¿Será cert?
La reyna regent anava ensenyant á n' en Sagasta las
obras qu' está fent en lo Palau de Ayete, quan ab una
mica més rellisca y cau desde una altura considerable.
Los brassos amatents del home del tupé van sostenirla,
lliuranla de aquesta desgracia.
Y diuhen los fusionistas reventant d' orgull:
—No es aquesta la primera vegada que D. Práxedes
evita la cayguda de las instituciones.

Y pensar que un home aixís
qu' evita tan grans caygudas
ja fa més de dotze mesos
qu' está cessant y dejunal...

En Nocedal perorant contra 'ls liberals:
«Déu se serveix devedgadas de instruments tan vils
com jo pera realisar grans empresas.»
[Instrument vill...]

Si en Nocedal no es un sabi, no s' pot negar que té la
primera noció de la ciencia. Comensa per coneixers á
si mateix.

Se parla molt de crisis, de reconstitució de ministeri,
de surgir y apedassar l' obra de 'n Cánovas.
Aquesta vegada, si no menteixen las personas ben
informadas, que de aquestas cosas s' ocupan, entrará al
ministeri algún element de la conxorxa de 'n Romero
Robledo.

De aixó 'n diuhen retorsar la situació.
Pero á mi 'm sembla una cosa molt distinta.
Sempre he vist que com més gros es un pilot d' es-
combrarias, més fàcilment s' escampa.

Infiquitat com la que s' está cometent ab la trista y
abandonada provincia de Lleyda, no se 'n registran
gayres.

Necessita aquella provincia tant com lo pá que menja
la linea férrea del Noguera Pallaresa, que ha de portar
la vida á un sens fi de comarcas que avuy se consumen
en l' aislament y la impotencia d' anys enters d' es-
torsos.

Després de moltas gestions la linea del Noguera Palla-
resa va ser votada per las Córts. Ja no faltava més que
treurela á subasta, adjudicarla y comensar las obras,
quan tot de un plegat, alegant exigencias de la defensa
nacional, s' entorpeixen los trámits, s' invoca la necesi-
tat de modificar lo trassat de la linea, y s' aplassa in-
definidament la realisació del projecte.

Los vehíns de Lleyda recordan ara un discurs que va
pronunciar en Cánovas davant de la Económica de
Amichs del País de aquella ciutat, á l' any 69. en qual
discurs deya terminantment:

«Contad siempre con mi apoyo en favor de una linea
tan útil»

Ara l' han trobat los vehíns de Lleyda que llavoras
van aplaudirlo, l' apoyo de 'n Cánovas.

No pot interirer á la provincia de Lleyda una ofensa
més sangrenta.

Tota la provincia s' ha alsat avuy en sò de protesta.
Los meetings demanant lo cumpliment de la lley, s' es-
tán celebrant en tota la provincia, y la CAMPANA DE GRACIA
que tan simpatisa ab aquella comarca digna de millor
sort, no pot menos de unir la seva veu á la dels lley-
detans.

Serveixin per alentarlos aquestas batalladas de pro-
testa.

Que s' pugua dir del ferrocarril del Noguera Pallaresa:
«Molt sorell y molts nous.»

Algúns regidors del actual ajuntament de Barcelona,
s' agitan com uns desesperats per conseguir lo restabili-
ment de las inspeccions que havian sigut suprimidas,
ab general aplauso.

Las inspeccions havian sigut creadas per un famos
arcalde derrotxador, que per lograr los seus propòsits
de zastar y figurar, sense que ningú li fes la contra, ta-
pava la boca dels regidors ab una tallada.

Treure aquestas corruptelas era treballar en pró de la
moralitat. Tornarlas á posar, diguin vostés mateixos lo
que significaria.

Per avuy no dihém res més.
Si 'l propòsit que agita á uns quants desesperats se-
gueix endavant, no tindrem cap reparo en ser més es-
picits.

Y ja ho saben: contra 'ls regidors d' ofici, tocarem á
somatent.

Y l' opinió pública sabrá fer justicia.

La idea de retorsar al partit conservador ab los ele-
ments romeristas, francament, me fa l' efecte de un ca-
daver que s' está corrompent.

¡No n' hi van poch de cuchs á devorarlo!
Romeristas, prepareuvos, que hi ha carn morta.

L' emperador de Alemania en pochos dias ha tingut
alguns atacs epilèptichs.
Y pensar qu' en un de aquestas atacs, pot calar toch
á la pólvora y enarbolhar la Europa!...

¡Ventajas de las instituciones que descansan sobre l'
atzar dels naixements y no sobre la voluntat dels po-
bles!

Dat que algúns dels principals instigadors del atentat
del Bonsuccés havian sigut electors del Burro d' or;

Dat qu' en las ultimas eleccions municipals figuravan
en la candidatura conservadora que va ser derrotada;

Dat que mes tart se 'ls posava en terna pera ser nom-
brats jujes municipals de Barbera;

Dats aquests y altres dats que podríem aduhir;

Y dat, finalment, que vulga atribuhirse carácter polí-
tich á aquell succés, ¿no pot dirse que 'ls que l' han
promogut y 'ls que l' han realstat pertanyen al partit
conservador?

Castelar ab molt acert s' oposa á seguir la costum de
molts homes polítics que aprofitan los mesos d' istiu
per fer las sévas declaraciones politicas.

Aquesta xarrameca es sempre estéril.
Castelar preferíx enrahonar poch y bé.

Aixís, á propòsit de 'n Sagasta y del seu viatge á San
Sebastian, s' ha limitat á pronunciar una frase, que val
tant com lo millor dels seus discursos:

—Sagasta—diu Castelar—ha vingut á veure á la rey-
na. Millor faria en veure á la nació.

Gracia, la democrática vila que ha donat nom á LA
CAMPANA, lo nostre poble com si diguessim, ha cele-
brat aquestes dias la seva festa major.

Es ja proverbial lo gust y la esplendides que la vehina
població desplega en semblant diada; pero aquest any,
Gracia pot dir ab tota la boca que ha celebrat una festa
digna d' una gran capital.

Adornos per tot arreu, archs en abundancia, bande-
ras á milions, lo carrer Major iluminat com la Bambla
de Barcelona en festes pareescudas, una esbelta repro-
ducció de la torre Eiffel, balls en tots los casinos, car-
rers y plassas, castells de focs, sortijas populars, ale-
gria, entusiasme: tal ha sigut lo quadro que Gracia ha
presentat dos ó tres dias als ulls admirats de propis y
extranyos.

LA CAMPANA, que considera com cosa seva tot lo que
s' refereix á la simpática vila de Gracia, s' associa á la
satisfacció dels gracienses y 'ls felicita per l' éxit y bri-
llantés insuperable de la seva festa major.

La llana s' acaba.
Lo bisbe de Barcelona no ha pogut reunir més enllá
de 15.320 pessetas 90 céntims entre 'ls seus feligresos
pera ferne regalo al Papa 'l dia del seu Sant.

15.320 pessetas de llana en tot lo bisbat de Barcelo-
na... ¡Ben poca cosa!...

Ja abundan més los esquilats que 'ls llanús.

CARTAS DE FORA.—Lo rector de Suria qu' está fent una
ermita en competència á un' altra en la qual s' hi venera
la imatge de la Verje de Lourdes, s' ha quedat sense poder
acabarla, per lo qual desde l' peu del altar féu l' altra dia
la següent comanda: Als amos de las casas vos encarrego
que obriu una suscripció per posarhi la campana; á las
mestressas la barana del presbiteri; als joves la pica de l'
aygua beneyta, y á las noyas una llantia. Sr. rector de Su-
ria, ab franquesa: ja que una campana necessita, ¿no li fa-
ria pesa la CAMPANA DE GRACIA?

Lo rector de San Fos de Capentellas las empengué
fa poch á morradas contra 'ls forasters que van á passar l'
istiu en aquella població. Es tal la furia ab que s' expressa,
que un barceloní té pensat costejari 'l viatge á Barcelona
per si necessita 'ls auxilis del doctor Ferrán.

¿Qué ha passat en lo Centre de la coalició republicana
de Gracia? ¿Es cert que de aquell dinar que va donarse
per celebrar lo triunfo electoral, no s' ha pagat encare tota
la cantitat que s' deu al fondista? ¿Es cert que 'l diumenge
passat entre 10 y 11 de la nit va haverhi una trencadissa
de plats y copas, en una disputa entre algúns socios? Es
cert, finalment, que per lo que respecta á las eleccions
parcials que han de celebrarse 'l dia 23 de aquest mes está
ja tot cuyt y pastat perque surtin dos conservados y dos
de la coalició? Si tot aixó es cert, com nos ho assegurán,
es molt sensible que 'ls capitosos de la coalició graciense
dongan semblants espectacles, ab los quals no fan més qu'
engreixar als nostres enemics.

... Cri ta molt la atenció l' anada á Vallmoll de un ca-
nonje de Tarragona, alt corpulent, robust y bon mosso, ab
l' intent de fer exercicis ab las pollas aprenetas de mo-
dista que freqüentan una determinada escola qual direc-
tora té la cara de sota de bastos. Sembla que 'ls exercicis
que serán variats y amenos, individuals y colectius, termi-
narán ab una gran anada á fora... aquesta es la idea: pero
tal vegada no terminarán allí del tot; ó á lo menos hi ha
esperansa de que de aquí á nou mesos encare se 'n parla-
rà.

L' ajuntament republicá de Vilanova y Geltrú ha-
vent trobat un déficit considerable fet pèls conservadors
que avants remenavan las cireras, ha suprimit la cantitat
que 'ls ajuntaments destinavan á l' iglesia.—En vigillias de
la festa major, algúns concejals de minoria y una comissió
de catòlics anavan á invitar al ajuntament per assistir á
la professó. Lo segon arcalde que presidia suspengué la
sessió, y allá haurían vist la rabia y la desesperació de
aquella comissió que colocant la mansuetud cristiana entre
una de las primeras virtuts evangélicas. Está vist en to-
cantos la butxaca, las ovellas se tornan llops.

Una frase del rector de San Quintí de Mediona: «Tot
lo civil es instrument de Satanás.» Una argumentació só-
lida: Es aixís que 'l govern que paga al rector de San Quintí
de Mediona es una institució civil, luego 'l rector de San
Quintí de Mediona reb diners de Satanás. La gran llástima
es que 'ls tals diners no se li tornin carbó.

ADA vegada que 'l ministre de Ma-
rina emprén un viatge á bordo del
Destructor, lo barco aquest su-
freix una averia ó altra.
¿Qué s' hi ha de fer!... Fins los
barcos coneixen á n' en Beranger.
Y quan veuhen que l' han fet
ministre de marina... y ministre de
marina del govern conservador, s'

—Si d' aquest mar vols sorti,
no 't torbis á pendre midas:
allarga 'l bras cap aquí
y agáfat al salva-ridus.

LO BANCH D' ESPANYA.

SONET.

Al govern li ha deixat alguns milions
perque diu que 'l Tresor está malmés,
contentantse ab un módich interés
com en totas sas grans negociacions.

—Aixó ja es algo més que operacions—
ell dirá:—Com que 'm deuen tants diners!
Sent aixís, li dirém lo banch inglés,
si d' Espanya li diuen las nacions.

Lo govern entre tant:—Estigüeu quiets—
nos diu—y no altereu may l' ordre intern:
ja sabéu que no planyo jo 'ls boléts;
y esculliu ó aná al cel ó aná al infern...
Si lo Banch fa moneda en paperets,
paperots fá y moneda lo govern.

P. TALLADAS.

SOBRE UN VOLCÁ.

E parla molt de la proximitat de
una nova guerra europea.

Mentres la Fransa ha permanes-
cut aislada, refent las sévas forsas,
ha preponderat á Europa la triple
aliança. Los viatges dels soberáns,
las promesas dels cancellers, los
compromisos dels ministres, no alar-
mavan á ningú.

Molt al contrari: las minas estavan
carregadas, los centinellas passavan fumant per damunt
de la pólvora y ningú s' estemordía.

—La triple aliança es la pau—deyan los triplement
aliats.

Y ningú creya ab la inminencia de la guerra, en lo pe-
rill de una gran explosió.

Pero las cosas en poch temps han cambiat radicalment.
Las esquadras francesas se 'n van á Russia, ahont se
veuen acullidas entre transports d' entussiasme. La Mar-
sellesa enardeix la sanch dels súbdits del czar, subjectes
fins ara á la férrea tiranía. Russos y francesos senten pal-
pitar lo cor á impuls de idéntichs sentiments.

Per altra part, un germá del Emperador rus visita la
Fransa y va á través del país de triunfo en triunfo. Las
festas de Russia repercuten en tota la República france-
sa, y á impuls de la poderosa corrent popular, se dona ja
per feta l' aliança estreta entre dos pobles grans.

—¡Hola!—exclama l' opinió —¡Ja no es sola la triple
aliança á fer lo gall per Europa? ¿Ja s' alsa un titá enfront
de un altre titá? Donchs no ho duptin, la guerra es inmi-
nent y no hi baurá esforços humá que evitarla puga.

Aixó es lo que passa en l' actual moment históric.
¿Será veritat que las dos grans coalicions de pobles, si
avuy s' entussiasman y s' excitan, ho fan tan sols ab l' in-
tent de abrahonarse?

Prompte ho tenim de veure.

Alrededor dels colossos existeixen varias nacions exemp-
tas fins ara de compromisos, nacions secundarias que no
tenen res que veure ab las competencies y rivalitats de
las potencias de primer ordre.

Y aquestas nacions relativament petites y débils, per un
etzar de las circunstancias poden convertirse, en un mo-
ment donat, en lo contrapés que inclini 'l fiell de la balansa.

Entre aquestas nacions s' hi troba Espanya.
¿Qué farà Espanya 'l día que retronqui la primera ca-
nonada?

Lo govern está avuy en mans dels conservadors, y tot es
de temer dels homes funestos y desatentats que regeixen
los destinos de la nació.

Per tal motiu importa viure previnguts: per tal motiu
es convenient que 'l poble espanyol, qu' es després de tot
quí ha de pagar en definitiu 'ls vidres que 's trenquin, se
disposi en lo moment precís á pendre la paraula y á dir
ab energia:

—En qüestions tan graves, únicament jo dispo de la
sanch dels meus fills y del diner de las mévas butxacas.

Tres camins tenim per recórrer.
Podém declarar nos en favor de la triple aliança.
Podém inclinar nos en favor de Fransa y Russia.
Podém, finalment, concretarnos á veure 'ls toros desde
la barrera.

La primera solució es antipática á tot serho. Sens dupte,
per ser tan antipática la patrocina, segons diuen, la ma-
joria dels actuals ministres.

¿Qué pot donarnos Alemania, qué pot donarnos Austria,
qué pot donarnos Italia, la nació ingrata, que faltant á las
tradicions, á las conveniencias y als impulsos naturals de
la rassa llatina, s' ha compromés fent la causa de Alema-
nia? S' ha dit que la possessió de Marruecos sería 'l premi
de la nostra adhesió. ¿Pero, per ventura Marruecos no
té amo?

M' ha fet riure sempre la naturalesa y 'l caràcter de cer-
tas compensacions.

—Mira, minyó, si m' ajudas t' regalaré 'l rellotje y la
leontina de aquell senyor que passa... Pero aixó sí: 't
previnch que tú t' ho haurás de pendre.

¡Vaya un regalo!

Ajudar á Fransa, la nació germana, la mare de la lliber-
tat moderna, sería mil vegadas més generós, més noble y
més convenient; respondria millor als impulsos de la nos-
tra conciencia, trobaria en tot Espanya un eco més sim-
pático.

Es més: si 'ls governants s' empenyessin en embolicar-
nos en favor de Alemania, los fusells espanyols se tornarien
contra Alemania y contra 'ls mateixos insensats que tal
bojeria pretenguessin.

Ab molt poch esforços podria la República francesa trans-
formar á Espanya en un altre República, ab afany de gua-

EXCURSIONS D' ISTIU.

¿Diuen que tot marxa mal
y que sembla que vé gresca?
Pues lo monstruo y en Pidal
s' ho prenen molt á la fresca?

nyarse aixís una aliada. Y Espanya no vacilaria un instant
en posar per damunt de tot lo sentiment nacional.

Pero consti que ningú desitja correr arriscadas aventu-
ras, que se saldan sempre ab mars de sanch, ab ruinas y
desastres. Per certs pobles—y 'l nostre pertany á aquest
número—las guerras son com los plets, que fins guanyant-
los s' hi pert.

No es aixó lo qu' hem de buscar.

La pau y la neutralitat s' imposan ara més que may Qui
tinga ganas de renyir, que renyeixi enhorabona; nosaltres
nos ho mirarem. Podrem acompanyar ab las nostras sim-
patias á la nació germana, pero lliures de las causas que
á ella l' obligan á lluytar, únicament en lo cas que la ven-
tatja de Alemania amenassés la existencia de las llibertats
públicas europeas, podriam sortir del nostre apartament y
abocarnos en lo cráter del volcá, perque després de tot, la
llibertat es la vida, la llibertat es l' honra, la llibertat es lo
millor tresor de un poble.

P. DEL O.

Sortirà dilluns:

¿QUINA DONA VOL VOSTÉ?

HUMORADA EN VERS, PER C. GUMÁ.

ab dibuixos del popular artista M. MOLINÉ
OBRETA INDISPENSABLE Á TOTS LOS JOVES QUE VULGAN CASARSE
Preu: 2 ralets.

Supliquém altra vegada als nostres corresponsals que no
hajan fet lo pedido, que 'l fassin á la major brevetat, si no 's
vol exposar á quedarse sense exemplars.

ELENA SANZ.

ha parlat tant aquests días de la
famosa cantant que anys endarrera
seduhia al públich, tan ab la her-
mosura de la seva veu, com ab la
gallardia de las sévas formas, s' ha
repetit ab tanta profusió lo seu nom
en la premsa, que no hem pogut
resistir á la tentació de donar en las
columnas de la CAMPANA DE GRACIA,
una auténtica reproducció del seu

retrato.

Se remonta aquest retrato á l' época dels seus triunfos
artístichs, que 's veieren interromputs per sos triunfos de
dona.

La crónica parisién vos ho dirá.

A París viu avuy retirada, consagrantse á la educació de
sos dos fills anomenats Alfonso y Fernando, los dos noms
que ab més abundancia figuran en la genealogia dels reys
d' Espanya.

Elena Sanz podrá contarvos la rahó que fa que 'ls dos
seus fills ostentin dos noms tan encopetats, y fins podria,
segons diuen, justificar las rahóns aquestas ab documents
auténtichs.

—¡Ah!—diria de segur—si fos permés que un monarca
contragués matrimoni ab una cantant de teatro—'l meu
Alfonso y 'l meu Fernando, avuy bastants, serian de segur
dos prínceps de la sanch de una gran nació.

La sort ingrata no ho ha volgut aixís. Si al menos en una
nació cristiana sigués possible la poligamia que s' estila en
los pobles mussulmans, los fills d' Elena Sanz gosarian
avuy la consideració de fills de una de las sultanas predi-
lectas ó favoritas.

Pero hi ha que renuncian á aquests somnis de ditxa y de
ventura. La poligamia que de fet existeix, de dret no 's to-
lera, y sers que tenen sanch real en las sévas venas, se
veuen obligats á viure en lo desterro, desconeguts y ol-
vidats.

¿Qué signifigan davant d' aquest espectacle los etzars
del naixement que forman la base dels sentiments y de las
creencias de la grey monárquica?

Res enterament. Quan la mare de aquests sers reclama
drets y pretén consideracions y amenassa ab un escándol,
hi ha qui 's conmov y qui tracta d' evitarlo: pero hi ha
també ministre, que al preguntarli qué farà en cas de que
la cosa prengui porporcions, respón ab tota flemma:

—Lo govern no s' ocupa de aquestas indecencias.

J.

DUTXAS.

Quan en Romero Robledo
se tira de cap á mar,
ni un suro de gaseosa
neda ab més seguretat.
—¡Sab molt de nadar!—li diuen.
—No gens.—¿Y donchs, cóm ho fa?
—Un home lleuger ¿comprenen?
no pot enfonzarse may.

Lloch de la escena: 'l Cantábrich.
Don Antón crusa l' arena,
s' abandona á las onadas,
y ¡arriba! neda que neda.
Surt una ballena... 'l mira...
y li fa una reverencia:
lo mónstruo del mar, saluda
al gran mónstruo de la terra.

Fa dugas senmanas justas
que á Madrid viuen tranquils,
sense cábalas ni intrigas,
ni conatos subversius.
Fa dugas senmanas justas
que ningú t' res que dir:
en fi... fa dugas senmanas
que en Campos no es á Madrid.

Ayguas sulfuradas-sódicas,
ayguas de ferro y carbó,
ayguas yodo-bromuradas,
ayguas contra 'l mal de cor.
Ayguas per treure las febras,
ayguas per treure 'ls humors...
No: lo que falta es un aygua
per treure 'ls conservadors.

¿Cóm es que 'l senyor Sagasta
s' ha volgut aná á banyar,
fresch encare de la dutxa
que va arreplegá fa un any?
¿No se 'n recorda del xorro
que de cop li van clavar?
¿No se 'n recorda? ¡Si encare
tragina l' tupé mullat!

Lo Destructor—aquell barco
tan bonich y tan lleuger,—
ha sufert una averia,
la tercera que sufreix.
Sembla que 'l barco de guerra
deu dirse entre sí:—¡Qué fém!
¿No soch Destructor? ¡Pues, alsa!—
Y 's destrueix ell mateix.

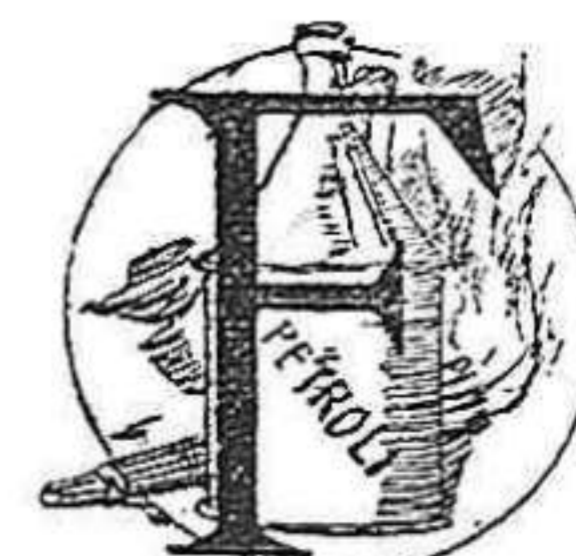
—«Jo—deya al pujá al poder
lo simpático senyor Cánovas—
soch proteccionista, soch
amich de la industria patria.»
Y 'l proteccionista aquell
que tant y tant gallejava,
avuy fins per pendre banys
se n' hi va fora d' Espanya.

De Madrid á las Provincias,
del Nort á Madrid volant...
¿qué son tantas contramarxas,
senyor ministre d' Estat?
¿Es que perilla la patria
ó es que vé algún daltabaix
ó es que com t' bitllet gratis
l' aprofita passejant?

—¿Qué fa 'l govern?—Refrescarse
allá en la platja del Nort.
—¿Y 'ls diputats?—Dins de l' aygua.
—¿Y 'ls senadors?—Fent com tots.
—¿Y Espanya?—Seguint la moda.
—¿També 's banya?—Sí, senyor:
fa ja una pila de mesos
qu' Espanya está... ab l' aygua al coll.

C. GUMÁ.

¿AB FRANSA Ó AB ALEMANIA?

URTIVAMENT, d' una manera silen-
ciosa y reservada, perque 'l cas es
grave y espinós, los ministres espa-
nyols s' han reunint en un poble de
la costa cantábrica.

A San Sebastián no hi ha quedat
cap ministre, á Madrid tampoch, á
Biarritz menos: es á dir que la nació
ha estat un parell d' horas sense
ministeri. Lo qual vé á demostrar
que aixó dels ministres no es una cosa tan necessaria é in-
dispensable com fan corre ells.

Pero... deixemnos de digressions y aném á la famosa
conferencia ministerial.

En Cánovas presideix ab més mala cara que de costum:
lo duch de Tetuán se venta ab un vano que li va regalar 'l
embaixador marroquí; en Silvela riu per sota 'l nas mirant-
se á n' en Fabié; lo ministre d' Ultramar está ab los ulls
tancats, meditant ab tota la seva forsa; en Villaverde fuma,
l' Isasa escup y 'ls altres ministres murmuran en veu baixa.

¡Ning, ning, ning! Sona la campaneta presidencial.
Cánovas.—Senyors, s' obra 'l consell. ¿Ja saben quin es
l' assumpto, lo gravíssim problema que 'ns reuneix?

BERANGER.—¿No 's tracta d' anar á pescar junts?
Cánovas.—Fugi, home, fugi: sempre estaria pescant vos-
té. ¿Encare no ha pescat prou? Lo motiu d' aquesta reunió

es la delicada situació que la pau d' Europa està a través.

AZCÁRRAGA.—¡Ah! ¿Perilla la pau? No 'n sabia res.
CÁNOVAS.—Naturalment, com vosté es lo ministre de la guerra.

VILLAVEVERDE.—¡Y donchs! ¿qué passa?
CÁNOVAS.—Qu' estém sobre un volcán. Alemania, apoyada per Italia y Austria, espera un moment oportú per tirar sobre Fransa y Russia. La explosió pot tenir lloch avuy, demá, demá passat... quan menos ho pensém. Las armas están á punt, los canóns carregats, las llansas esmoladas: una senya del emperador d' Alemania y tots aquests elements s' encenen y abrasen en un instant tota l' Europa.

ISASA.—¡Dimontri! Si que... vaya, vaya...
CÁNOVAS.—¡Ja ha acabat lo seu discurs?
ISASA.—¡Oh! Jo no més volia dir que aixó que vosté 'ns conta fa esgarrijar.
CÁNOVAS.—No senyor, s' equivoca pues. Aquí no 'ns hem reunit per esgarrijar, sino per treure partit de las circunstancias.

SILVELA.—¡Hola! ¿de quina manera?
CÁNOVAS.—Parli, senyor ministre d' Estat.
TETUÁN.—Lo que hi ha es lo següent: Alemania veyent pròxim lo conflicte, tracta de buscarse amichs y m' ha fet certas indicacions sobre quina será la nostra actitud en cas d' estallar la guerra.

SILVELA.—Endavant.
TETUÁN.—Fransa, per la seva part, considerant potser que ab l' ajuda de Russia no n' hi ha prou, ha procurat averiguar si Espanya estaria disposada á ajudarla.

COS-GAYÓN.—Pero bueno, Alemania y Fransa ¿que 'ns lo demanan de franch aquest apoyo? ¿no parlan de pagar?
CÁNOVAS.—Tè rahó 'l ministre d' Hisenda: aquí s' ha de dir tot ¿Qué 'ns darán las potencias, Tetuán?

TETUÁN.—Respecte á aixó, no hem parlat gran cosa. Ara com ara, lo que á las grans nacions 'ls interessa més, es sapiguer la forsa, los elements ab que contém.

CÁNOVAS.—Azcárraga, expliquis ¿de quina forsa podem disposar?

AZCÁRRAGA.—De generals ne tenim molts y ben pagats; ara, lo que toca á soldats rasos...

CÁNOVAS.—¿No 'n podríam reunir trenta ó quaranta mil per fer l' home, si convenia?

AZCÁRRAGA.—¡Psé! 'M sembla que sí

CÁNOVAS.—Y de barcos ¿cóm estém?

BERANGER.—Ara 'n tenim una pila en construcció. Escc... una idea...

CÁNOVAS.—¿Qué? No parli més de pescar.

BERANGER.—¿No 's podría indicar á aquestas apreciables potencias que tractan de barallarse, que sería convenient que esperessin quatre ó cinch anys?

CÁNOVAS.—¿Per qué?

BERANGER.—Perque llavors tindriam la nostra esquadra acabada y podríam gastar més agallas

CÁNOVAS.—No pot ser: Alemania y Fransa diu que portan pressa. ¿Qué fem? ¿Ab qui 'ns convé anar?

SILVELA.—Ab Alemania.

CÁNOVAS.—Y si 'ls alemanys perden y després Fransa 'ns desgracia?

VILLAVEVERDE.—Aliémos ab Fransa, donchs.

CÁNOVAS.—¿Y si Fransa queda vensuda y luego 'ls alemanys 'ns desbaratan?

(Moment de silenci: ningú sab cóm resoldre 'l conflicte. De sote 'l ministre d' Ultramar posa fi á la seva obstinada meditación.)

FABIÉ.—¡Ja ho tinch, senyors, ja ho tinch!

CÁNOVAS.—Cuyta, parla.

FABIÉ.—No responguém res á ningú, per ara. Deixém que Alemania y Fransa 's barallin, y quan la guerra s' acabi y la victoria estiga decidida, 'ns aliém ab la nació que haja guanyat.

CÁNOVAS.—Tè rahó aquest plaga: ¡no hi ha com ser apotecari per tenir remeys per tot! . Quedém en fer lo que ha proposat lo senyor Fabié. ¡Ning, ning, ning!...

Senyors, s' alsa la sessió.

FANTÁSTICH.

UNA «REAL» MOSSA.

ELENA SANZ

distingida cantant, que sembla que ara ¡vol tornar á cantar.

¡ha á Filipinas un govern civil anomenat de Pangasinan, y al frente del govern civil de Pangasinan s' hi troba un tal Peñaranda, parent de 'n Fabié.

Qual Peñaranda ha publicat un bando, que si no sigues tan odiós, resultaria cómich de primera forsa.

En dit bando prescriu que tot indio, quan trobi al seu pas un peninsular, tè l' obligació de descobrirse, com si passés la custodia, baix pena de cinch duros de multa ó la corresponent presó subsidiaria.
¿Han vist res may més ridícul?

Si jo arribés á tenir alguna influencia entre 'ls indios filipinos, los donaria un bon consell:

Ané sempre sense res al cap. Aquí ray que fa calor, ja podéu anarhi.

De aquesta manera quedaria ab un pam de nas aquest

governador, que no sembla sino que ha anat á Filipinas per protegir la industria dels barrets.

Parla la *Epoca*, representant genuina dels conservadors que menjan y manan, y diu:

«La idea de las economías es simpática y popular; pero en la práctica constituheix més una ilusió que una realitat.»

Los conservadors, á l' oposició, parlavan sempre d' economías, es á dir: vivían de ilusions.

Peró ara que gobernan troban que las ilusions no engrèixan, y s' alimentan de realitats.

Peró pèl país, la única realitat es que no tenen ni alló que fa tornar roig als que faltan descaradament á la paraula.

Com si 'l partit republicá estigués encare poch dividit, ha sortit ara de cop y volta 'l marqués de Santa Marta ab un manifest declarant que recullia la bandera revolucionaria abandonada per en Ruiz Zorrilla.

Ab lo qual apareix clara y evident la pretensió de constituir un nou partit revolucionari diferent del que acaudilla l' ilustre desterrat de París, apoderantse de la jefatura l' aristócrata marqués.

¡Gloriosa Santa Marta, quin modo de da espectacles!
Santa Marta... Santa Marta
¡que 'n farás poch de miracles!

Lo marqués de Santa Marta es, segóns diuen, un descendent de Guzmán el Bueno, aquell héroe legendari que avants de rendir la plassa de Tarifa, va permetre que 'ls moros degollessin al seu fill, portant la seva abnegació fins al extrém de tirarlos un ganivet perque poguessen ferho.

No en vá diuen que la noblesa degenera.

Lo marqués de Santa Marta, dissident primer de 'n Pi y Margall, dissident avuy de 'n Ruiz Zorrilla, ha demostrat que no coneix altra Tarifa que 'l seu orgull... y avants de rendirlo, consent no que degollin al seu fill, sino que desquartisin al partit republicá.

De manera, que aixis com en la historia patria s' hi destaca la figura hermosa de Guzmán el Bueno, en los anys del partit republicá pot arribar á ferse veure la figura de Guzmán el Malo.

El *Globo*, de Madrid, al ferse cárrech de aquest rasgo de audacia de un home com lo marqués de Santa Marta, sense mereixements ni prestigi, ha sintetisat la situació creada al partit revolucionari, ab la següent frase felis:

—Terminada la tragedia, ara comensa 'l sainéte.

La Russia, desde que ha rebut als marinos francesos ab tan gran entussiasme, s' ha posat de moda.

Aixis en los restaurants francesos, tothom demana *salade russe*.

En las quincallerias, petacas y carteras de pelf de Russia.

En las sastrerías gabáns russos.

L' entussiasme en pro de la nació eslava, aliada decidida de la República francesa, ha trascendit fins á Barcelona, si es cert lo que conta un periódich local:

—«Ahr, diu, passavan dos francesos pèl passatge de la Pau, y al llegir lo lleterero de una casa de banys, varen descobrirse ab religiós respecte. ¿Saben ¿per qué Perque 'l lleterero anunciava BANYS RUSSOS.»

¡Ab quin gust cambiarian los que fent aixó 's recrean, lo *Passatge de la Pau* per *Passatge de la Guerra!*

Una anecdota que ha corregut aquets dias tota la premsa, y que no puch menos d' incloure-la també en las columnas de LA CAMPANA DE GRACIA.

Estava en Sagasta á punt d' embarcarse y va preguntar á un contramestre vascongat:

—¿Qué tal estará la mar avuy?

Lo contramestre li va respondre:

—¡Magnífica!... Figuris que fins s' ha embarcat lo ministre de Marina. ¡Ja veu si estará bè!

Lo contramestre va dir un xiste de primera.

Bona mar y bon humor.

Intimitats de la familia real de Italia. Lo rey Humbert quan canta desafina horriblement. No tè oído musical y la música li es del tot indiferent.

A la reyna Margarida se li escursa la vista, y 'l primer dia que per llegir va posarse ulleras, va dirli 'l seu marit:

—Treute aquestas ulleras... ¡Me posas nerviós!

—Pero si ab ellas llegeixo tan bè...

—Si no te las treus desseguida 'm poso á cantar un' aria.

CANTARS.

Hi ha en aquest mon una industria bémt que bé ó mal totsfer; la industria de paperaire. puig tots fem alguns papers.

P. TALLADAS.

Desenganys veig en la vida, en la pobresa pesars, ilusions veig en la dona y en la mort tant sols vritats.

Lo meu cor es una iglesia ab altars á profusió cada altar guarda una imatge; la téva l' altar major.

J. ALAMALIV.

La posició es relativa del home en l' estat social: si de molts se troba á sobre, de molts més se troba avall.

P. TALLADAS.

Per curar desmays de dona, no s' ha pas de ser doctor: s' agafa un bastó de freixa, s' alsa en l' ayre. y . ja n' hi ha prou.

MARANGÍ.

DON ANTON Y EN COS-GAYON.

—Senyor ministre d' hisenda no tenim diners ¿qué fa?
—No 'm vingui ab aquests romansos; ara 'm vull aná á banya.

L' amenassa va produhir lo desitjat efecte. La reyna 's va treure las ulleras al instant.

Ja saben los republicans de Italia lo que han de fer per acabar ab aquella monarquia.

Comensan per posarse tots ulleras, y 'l rey Humbert no podrà menos de tocar pipa.

Y acaban per cantar desafinant expresament tot quant pugan, y la reyna Margarida no podrà menos de fer la maleta.

Diuhen de Lisboa:

«La qüestió del gas continua en lo mateix estat. Las botigas van provehintse de aparatos de petróleo.

De manera que a Portugal s' acaba de inaugurar lo reynat del petróleo.

La escena a Camariñas (provincia de la Corunya).

Predicava un capella en la iglesia del poble, quan lo rector de aquest, que no devia corre molt bé ab ell, va interrumpre'l ab frases una mica groixudas.

Las donas que 's trobavan a la iglesia, al sentirlo, van entutismarse de tal manera, que van omplirli la cara de dits.

Es la primera vegada que 'm veig obligat a aplaudirlas:

Al omplir de botetadas
las galtonas del rector,
heu fet molt bé, ovellas misticas
del remadet del Senyor.

¶ L' ex jesuita Padre Sarmiento ha pronunciat a San Sebastián un discurs contra 'ls liberals.

Aquestas togositats del Padre Sarmiento se remedian ab un bon sarment. Garrotada que te crió.

Que ja ho diu aquell principi tan sabi:—*Similia similibus curantur.*

Un telégrama anunciava aquest dia la creació del bisbat de Ceuta.

Davant de la perspectiva de una ganga aixís, deya un rector de lora:

—¡Redeu! ¡Un altra vegada que s' alsin los carlins, haig de deixar endarrera al cura de Santa Cruz; a veure si m' aixarpan, m' envian a Ceuta y 'm tan bisbe!

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO.

1. XARADA.—*Cos-te-lla.*
2. ENDAVINALLA.—*Americana.*
3. TRENCA-CLOSCAS.—*La lley del embut.*
4. ROMBO.—

		C	E	P	
V	E	N	E	C	I
	P	I	C	A	S
		S	I	S	
			A		

5. GEROGLIFICH.—*En mitj de rics un pobre 's veu perdut.*

Han endevinat las 5 solucions los ciutadans Armando, Pep Sala y Un Olott; n' han endevinadas 4, Carnicer de Vilafranca y Sienserat; 3, Pau dels timbals y J. M. F.; 2, Un Saruhista, y 1 no més, Bobo dels Bobons y Salabugas.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR.

Ciudadans Lluïseta pinta-monas, Joaquim Isug, Bernat Pescaire, L. Bové, M. Codina, M. de la Font, Armando, P. Comas, Joan Ubert, R. Pallota, P. M. G., J. Aran Gaya, P. Valdons, G. Inerdap, A. Serra (a) Esparbech, Pau Vinyas, Apela M., Anonet de Mahana, J. Imegra, R. Simón y Joaquim Isug (a) Ka ki fu:—*Lo que 'ns envia aquesta semana no la per casa.*

Ciudadans Francisco Ferrer, Te Seba, Ramonet Ferrer, J. Tallada Casas, Mr. Eugon, Fornaret, J. Saia, Miord, Alton Vallbona, J. Saramsa, J. Nicolau Jorda, Mayet, Chatinos, Carnicer de Vilafranca y Armando:—*Insertarem alguna cosa de lo que 'ns remet.*

Ciudad J. T. y R.: Lo que 'ns remet es molt fluixet.—P. M. y B. (Riudecols): Si no s' explica més clar no l' entenem.—V. Padrós Vidal: Lo fondo es buyt; ja forma massa rebuscada.—M. Trill: No té lance.—J. Plana Dorca: Es molt fluixa.—M. Milla: Queda apuntat a la llista dels timadors 'l que li ha robat las cantateillas.—L. C. Callico: Va molt bé.—Follet: Los versos estan al pel.—Pep Galindayna: Es molt fluix.—J. Vidal: No fa per casa.—Anonet del corral: Si no tot, insertarem alguna cosa de las dos remesas.—J. Mallot: Encare no 'ns va prou bé.—A. Llimoner: Gracias per l' envio.—Amadeo: No 'ns acaba de fe 'l pes.—A. Palleja: Lo que 'ns envia ja ho hem llegit en lletres de moulo.—V. Fargas Sauro: L' article resulta pedestre y no pertany al género adequat ais nostres periodichs.—Xavier Alemany: ¡Retebien!—R. Altiri: Es fluix y no encaixa ab l' indole dels periodichs.—E. Castella: L' article resulta liach y pesadissim.—J. Aiamativ: Apfrotarem los sonets.—J. Usón: No va prou bé.

LOPEZ, Editor.—*Rambla del Mitj, 20.*

Barcelona: Imp. de Lluï Tasso. Arch del Teatro 21 23

DUTXAS BARCELONINAS.

—¡Pero per Déu, senyó Arcadel
¡miri que aixó no va bé!
Estudia y dur la manguera,
no pot sè.